

Prof. dr hab. Piotr Kusiewicz

Gdańsk, 15.09.2017 r.

Akademia Muzyczna w Gdańsku

**RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ
MGR DOROTY WÓJCIK-BŁASZCZYK**

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna w Łodzi, Wydział Wokalno-Aktorski, pismo z dnia 20 lipca 2011 roku informujące o powołaniu mnie na recenzenta przez Radę Wydziału.

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego z dnia 27.06.2011 roku w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek **Pani Doroty Wójcik-Błaszczyk z dnia 27 czerwca 2011 roku**, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka
- wyznaczenia promotora
- wyznaczenia recenzentów

Do nadesłanego mi przez przewodniczącą Rady pisma datowanego 20.11.2011 roku, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej Pani mgr Doroty Wójcik-Błaszczyk pt. „**Prostota kreacji – kreacja prostoty. Analiza partii Mimi w operze G. Pucciniego *Cyganeria (La boheme)* w aspekcie wykonawczym**”, została dołączona następująca dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału w dniu 27.06.2011 roku:

- uchwała o wszczęciu przewodu doktorskiego,
- uchwała o wyznaczeniu promotora w osobie prof. Ziemowita Wojtczaka,
- protokoły z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego,
- protokoły Komisji Skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań,
- lista obecności członków Rady Wydziału,
- lista członków Rady Wydziału zaliczanych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka do minimum kadrowego,

Powyższe dokumenty zostały podpisane przez przewodniczącą Rady, protokolanta, członków komisji skrutacyjnej. Liczba uprawnionych członków Rady wynosi 13 osób. Na posiedzeniu wszczynającym było obecnych 10 uprawnionych członków Rady. Oddano 10 głosów ważnych, za wszczęciem przewodu było 10 głosów, głosów przeciwnych 0, wstrzymujących 0 głosy. Kworum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

W dokumentacji dotyczącej posiedzenia Rady Wydziału w dniu 27.06.2011 roku dołączono:

- uchwałę o wyznaczeniu recenzentów pracy doktorskiej mgr Doroty Wójcik-Błaszczyk w osobach – dr hab. Jolanty Gzelli oraz mnie,
- protokół z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego,
- protokół Komisji Skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań,
- lista obecności członków Rady Wydziału,
- lista członków Rady Wydziału zaliczanych w dyscyplinie artystycznej Wokalistyka do minimum kadrowego

Wskazane powyżej dokumenty opatrzone są podpisami: przewodniczącej Rady, protokolanta, członków komisji skrutacyjnej oraz pieczęcią Dziekana. Liczba uprawnionych członków Rady wynosiła 13 osób. Na posiedzeniu było obecnych 10 uprawnionych członków Rady. Oddano 10 głosów ważnych. Za powołaniem dr hab. Jolanty Gzelli na recenzenta oddano 10 głosów, głosów przeciwnych 0, wstrzymujących 0. Za wyznaczeniem mojej osoby na recenzenta oddano 10 głosów, głosów przeciwnych 0, wstrzymujących 0. Kworum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Niniejszym stwierdzam, że przyjęcie tematu pracy doktorskiej, jej koncepcji oraz wszczęcie przewodu doktorskiego, wyznaczenie promotora i recenzentów nie budzi żadnych zastrzeżeń prawnych.

Podstawowe dane o Kandydatce

Mgr Dorota Wójcik-Błaszczyk urodziła się w Łodzi. Studia ukończyła z wyróżnieniem na Wydziale Wykonawstwa Instrumentalnego i Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej w Łodzi w 1992 roku. Uzyskała tytuł magistra sztuki w zakresie śpiewu solowego w klasie profesor Haliny Romanowskiej. Przebieg zatrudnienia doktorantki przedstawia się następująco:

1984 – 1985 Teatr Wielki w Łodzi – śpiewaczka/chórystka

1991 – do chwili obecnej Teatr Wielki w Łodzi – śpiewaczka/solistka

2007 – Zespół Szkół Muzycznych im. S. Moniuszki w Łodzi – nauczyciel śpiewu

2007 – do chwili obecnej Akademia Muzyczna w Łodzi – wykładowca śpiewu solowego

Mgr Dorota Wójcik-Błaszczyk należy do czołowych gwiazd Teatru Wielkiego w Łodzi. Jej kariera przebiega w sposób imponujący. Jako artystka świadoma w kierowaniu swojej drogi na gruncie muzyki operowej, bardzo mądrze i starannie dobierała repertuar pozwalający na satysfakcjonujący rozwój potencjału wokalnego. Zdobywane doświadczenia wokalno-aktorskie i właściwy dystans do swoich aktualnych możliwości wpływały na imponujące efekty w prezentacji nowych ról, wśród których odnajdujemy bogaty wachlarz ukazujący walory głosowe na danym etapie rozwoju w najpiękniejszej formie. Do obowiązków recenzenta w przewodzie doktorskim nie należy ocena dokonań artystycznych Kandydatki, ale nie sposób nie wspomnieć o wybitnych kreacjach operowych, które zapisały się na stałe w historii Teatru Wielkiego w Łodzi. Należą do nich m.in.: Micaela w *Carmen* Bizeta, Małgorzata w *Fauście* Gounoda, Mimi w *Cyganerii* Pucciniego, Pamina w *Czarodziejskim flecie* Mozarta, Adina w *Napoju miłosnym* Donizettiego, Hrabina w *Weselu Figara* Mozarta, Norina w *Don Pasquale* Donizettiego, Bess w *Porgy and Bess* Gershwina, Elvira w *Purytanach* Belliniego, Gilda w *Rigoletto* Verdiego, Violetta w *Traviacie* Verdiego, Lukrecja w *Lukrecji Borgia* Donizettiego, Kunegunda w *Kandydzie* Bernsteina, Antonia w *Opowieściach Hoffmanna* Offenbacha, Tatiana w *Eugeniuszu Onieginie* Czajkowskiego, Rusalka w *Rusalkie* Dvorzaka, Liu w *Turandot* Pucciniego (!). Znaczące są również osiągnięcia Doroty Wójcik-Błaszczyk w prezentacjach dzieł operowych Moniuszki – należy wspomnieć o rolach: Zuzi w *Verbum nobile*, Hanny w *Strasznym dworze*, Zofii w *Halce*, Broni i Ewy (!!!) w *Hrabinie*. Jak wynika z tego skrótowego przeglądu, Doktorantka z wielką swobodą porusza się po obszarach repertuarowych przeznaczonych dla sopranu zarówno lirycznego, jak liryczno-koloraturowego po koloraturowy *par excellence!* Wiele z tych ról zostało nagrodzonych prestiżowymi nagrodami m.in.: *Złotą Maską* za wyjątkowe wydarzenie sezonu artystycznego 2008/2009. Dokonania artystyczne Doktorantki są znaczące również na gruncie musicalu, jak i operetki. W swoim repertuarze posiada dzieła oratoryjne oraz pieśni.

Wśród nagród i wyróżnień należy jeszcze wymienić :

Wyróżnienie na Konkursie im. Jana Kiepury w Krynicy (1988)

Stypendium Ministerstwa Kultury i Sztuki (1989)

II Nagrodę w Konkursie Muzyki Kameralnej w Akademii Muzycznej w Łodzi (1989)

III Nagrodę oraz 6 Nagród Specjalnych na Konkursie im. Adama Didura w Bytomiu (1990)

Nagrodę Przewodniczącego ZASP (2006, 2013)

Nagrodę Marszałka Województwa Łódzkiego (2006, 2015)

Nagrodę dziennikarzy za najlepszą kreację wokalnie-aktorską (rola Antonii w operze *Opowieści Hoffmanna* J. Offenbacha)

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Doroty Wójcik-Błaszczuk pod tytułem . „**Prostota kreacji – kreacja prostoty. Analiza partii Mimi w operze G. Pucciniego *Cyganeria (La boheme)* w aspekcie wykonawczym**” składa się z dzieła artystycznego zapisanego na nośniku DVD oraz jego opisu. Dzieło artystyczne stanowi zapis audiowizualny spektaklu operowego *Cyganeria* Giacomo Pucciniego, zarejestrowanego na scenie Opery Wrocławskiej w dniu 19.05.2012 roku.

Kierownictwo muzyczne sprawowali Ewa Michnik i Bassem Akiki, reżyserem dzieła był Waldemar Zawodziński, dekoracje i kostiumy są autorstwa samego reżysera oraz Marii Balcerek. Obok Doktorantki w roli Mimi obsadę nagranych przedstawienia tworzą:

Musetta – Jolanta Żmurko

Rodolfo – Sang-Jun Lee

Marcello – Jacek Jaskuła

Schaunard – Tomasz Rudnicki

Colline – Bartosz Urbanowicz

Parpignol – Piotr Binzler

Benoit – Maciej Krzysztyniak

Alcindoro – Zbigniew Kryczka

Chór i Orkiestra Opery Wrocławskiej pod dyrekcją Bassema Akiki.

Dzieło artystyczne zostało przygotowane przez Dorotę Wójcik-Błaszczuk w sposób wysoce profesjonalny. Już sam krążek DVD zwraca uwagę starannym pomysłem graficznym, który sprawia wrażenie, że płyta została wydana przez autentyczną firmę o międzynarodowym zasięgu. Znakomitym pomysłem okazało się wprowadzenie słowne doktorantki nagrane w garderobie – tuż przed rozpoczęciem spektaklu. To pierwsze zetknięcie się ze śpiewaczką zwiastowało interesującą kreację głównej bohaterki opery. Jej skromność w wypowiedzi,

a jednocześnie ukazany punkt widzenia kreowanej postaci zwiastowało istotę wyboru tematu pracy oraz tezy zawartej w tytule: prostota kreacji – kreacja prostoty.

Zarejestrowane przedstawienie w Operze Wrocławskiej budzi pozytywne wrażenia od samego początku. Wpływają na to – piękna, osadzona w epoce scenografia, znakomicie brzmiąca orkiestra, ciekawe głosy solistów. Z dużą niecierpliwością oczekuje się wejścia Mimi, która swoim pojawieniem się na scenie elektryzuje widza. Zanim Dorota Wójcik-Błaszczak została zaproszona do realizacji opery na scenie wrocławskiej, odniosła wielki sukces w tej roli na rodzimej scenie Teatru Wielkiego w Łodzi. Ceniony krytyk muzyczny Anna Iżykowska-Mironowicz w swojej recenzji „Cyganeria – muzyczna rewelacja” napisała: „Dźwięczny, urzekający liryzmem sopran Doroty Wójcik, dopełniony wymarzoną do roli Mimi aparycją śpiewaczki, stworzył idealny wręcz obraz postaci, który trudno nam będzie zastąpić innym.” Te słowa są dokładnym potwierdzeniem tego, co zostało zarejestrowane jako dzieło artystyczne. Moim zdaniem Artystka jest wręcz stworzona do tej postaci i z całą pewnością usatysfakcjonowałyby publiczność największych teatrów operowych na świecie! Inny recenzent łódzki zauważył istotny element w kreowaniu postaci: „Jak wspaniałe emocje umiała rozłożyć delikatna i liryczna Mimi – Dorota Wójcik”. Właśnie te emocje w połączeniu pięknego śpiewu i gry aktorskiej są tak istotne w budowaniu całej postaci Mimi. Jej postać, osobowość mają ogromny wpływ na klimat całego przedstawienia. Ten wrocławski spektakl, mimo że jest tylko zarejestrowany na DVD ma temperaturę szczególną. Dzieje się tak za przyczyną wspaniałej śpiewaczki, znakomitej aktorsko Dorocie Wójcik-Błaszczak. Głos brzmi imponująca na przestrzeni całej skali, malując bogatą paletę przeżyć emocjonalnych jakże prawdziwych – z jednej strony pełnych radości i uniesienia (duet z Rudolfem z I aktu) – z drugiej wywołujących łzy wzruszenia (znakomicie zaśpiewana i zagrana ostatnia scena).

Wybór partii Mimi jako dzieła artystycznego okazał się znakomitym zamysłem, który uwieczniony na nośniku DVD jest niekwestionowanym świadectwem kunsztu i artyzmu wokalnno-aktorskiego Doktorantki.

Do dzieła artystycznego załączona została praca, w zamierzeniu stanowiąca opis tegoż dzieła. Praca skonstruowana została w sposób poprawny pod względem metodologicznym. Składa się na nią wstęp, trzy logicznie następujące po sobie rozdziały, zakończenie, bibliografia oraz streszczenie w języku angielskim.

We wstępie autorka wprowadza czytelnika w obszar swych zainteresowań, przedstawia kontekst rejestracji opery Pucciniego, twórców realizacji oraz solistów i zespoły. Formułuje także

główną tezę, która towarzyszyła podczas realizacji dzieła artystycznego oraz dwa pytania problemowe.

W rozdziale pierwszym kandydatka do stopnia doktora pokrótce przybliży różnorodne postawy estetyczne w wykonawstwie i reżyserii operowej w XX wieku. Rozdział drugi to swoiste wprowadzenie do *Cyganerii* Pucciniego. W tym celu Dorota Wójcik-Błaszczyk odnotowuje *Sceny z życia cyganerii* Henriego Murgera, adaptację tej powieści dokonaną przez Illicę i Giacose, aby w ten sposób dojść do dzieła operowego, skomponowanego przez Pucciniego. Ostatni, trzeci rozdział pracy, to część najważniejsza. Autorka dokonuje w nim analizy partii Mimi z opery *Cyganeria* G. Pucciniego w aspekcie wykonawczym. W pierwszym podrozdziale następuje próba charakterystyki postaci, zaś w drugim – opis kreacji Mimi. Na tę drugą część rozdziału składa się pięć odsłon. Są to: „Przygotowanie do realizacji partii Mimi”, „Główne założenia interpretacyjne w kontekście realizacji partii Mimi”, „Użyte środki wyrazu artystycznego w zakresie muzyczno-wokalnym i w zakresie gry aktorskiej w realizacji partii Mimi w opisywanym dziele artystycznym”, „Kilka uwag w odniesieniu do kreacji partii Mimi w kontekście techniki wokalnej” oraz „Realizacja dzieła artystycznego”.

Pracę zamyka zakończenie, w którym autorka pomieściła najważniejsze wnioski, bibliografia, z wyodrębnieniem literatury oraz źródeł internetowych i nutowych, a także streszczenie w języku angielskim.

Omawiana praca napisana została poprawnie pod względem językowym. Poprawnie również zostały skonstruowane przypisy dolne.

Ze względu jednak na pełnioną funkcję recenzenta, mam obowiązek zwrócenia uwagi na pewne drobne uchybienia, które odnajduję w załączonym tekście. Od razu też pragnę podkreślić, że absolutnie nie mają one wpływu na moje postrzeganie pracy, którą oceniam bardzo wysoko.

A zatem: strona 3, Spis treści. Nie wydaje się zasadne stosowanie kursywy w pięciu tytułach drugiej części rozdziału trzeciego (i analogicznie w dalszej części pracy). Od pierwszej strony pracy widoczna jest bowiem (słuszna) zasada, że kursywa używana jest przy przywoływaniu tytułów dzieł muzycznych czy literackich.

Strona 5. Autorka pracy, wprowadzając do cytatu Krzysztofa Bednarka, jego pracę pisemną w przewodzie doktorskim nazywa „dysertacją doktorską”. Powołując się na opinię Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów, pragnę zwrócić uwagę na niedopuszczalność takich sformułowań. Z „dysertacją doktorską” możemy mieć bowiem do czynienia w dziedzinie nauki, gdyż w sensie ścisłym dysertacja to „pisemna praca naukowa”. Natomiast w obszarze sztuki

praca pisemna jest opisem dzieła artystycznego. Dopiero te dwa komponenty, łącznie, składają się na pracę doktorską.

W przypisie na stronie 23, rozpoczynającej rozdział trzeci pracy, Dorota Wójcik-Błaszczyk stwierdza, iż „mając na względzie wysoce subiektywny charakter (...) analiz, autorka pracy zdecydowała się na właściwszą w tym miejscu narrację odautorską, bezpośrednią, wyrażaną w pierwszej osobie liczby pojedynczej”. Wcześniej zatem winien być zachowany styl bezosobowy. Nie zawsze jednak tak jest, czego przykład odnajduję na stronie 16, gdy autorka pisze: „Jak możemy przeczytać w innych źródłach...”.

Na stronie 58, w przypisie 78 został zawarty fragment wypowiedzi Tadeusza Kozłowskiego z wywiadu przeprowadzonego przez Doktorantkę na potrzeby omawianej pracy. Niestety, wywiadu tego (i daty przeprowadzonej rozmowy) nie odnajduję w bibliografii.

W bibliografii zauważyć można również pewną niekonsekwencję. Otóż Autorka, w porządku alfabetycznym, zamieszcza wykorzystaną literaturę, przywołując nazwisko autora, a następnie jego imię. Jednak w pozycjach 1, 2, 3, 4, 11, 14, 35, 37, 40 oraz 48 pojawiają się jedynie inicjały imion.

Ponadto wydaje się, że bibliografię powinno rozpocząć się od przywołania źródeł – w tym wypadku źródeł nutowych, a dopiero później internetowych, aby następnie umieścić wykaz literatury.

Mimo tych kilku uwag krytycznych, pracę, jak i dzieło artystyczne oceniam bardzo wysoko.

Konkluzja

Praca doktorska mgr Doroty Wójcik-Błaszczyk posiada oryginalny, twórczy i edukacyjny charakter. Wnosi ona interesujący wkład w rozwój reprezentowanej dyscypliny artystycznej. Poziom muzyczno-artystyczny Kandydatki jest w pełni satysfakcjonujący. W opisie dzieła Doktorantka wykazała się godną wysokiej oceny wiedzą teoretyczną i merytoryczną, która w połączeniu z różnorodnym doświadczeniem artystycznym, jakże pięknie udokumentowanym, stanowi sumę ciekawych wartości, jakimi może się poszczycić.

Pani mgr Dorota Wójcik-Błaszczyk rozwiązała założone zagadnienie artystyczne i spełniła tym samym wymagania Ustawy.

Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

prof. dr hab. Piotr Kusiewicz